

Ympäristöministeriölle 22.6.2017

Lausunto: Turvetuotannon tarkkailuohje, ehdotus 18.5.2017, Dnr YM036:00/2016
suojeluasiantuntija Paloma Hannonen, Suomen luonnonsuojeluliitto ry

Suomen luonnonsuojeluliitto kiittää mahdollisuudesta lausua turvetuotannon tarkkailuohjeen ehdotuksesta ja toteaa huomionaan yleisesti, että ohje vie asioita oikeaan suuntaan. Luonnonsuojeluliitto pitää kuitenkin tärkeänä, että ohjeessa mainitut asiat olisivat sitovia toiminnanharjoittajalle ei vain ohjeellisia. Lisäksi Luonnonsuojeluliitto pitää erittäin tärkeänä, että ohjeen lopussa todetut kehittämistarpeet, kuten jatkuvatoiminen vedenlaadun tarkkailu, liettymisen ja kiintoaineen kulkeutumisen tarkkailumenetelmien käyttöönotto sekä vesistöjen yhteistarkkailun konkretisointi ja käyttöönotto, toteutetaan nopealla aikataululla.

Liuenneen orgaanisen aineen (humuksen) vesistövaikutukset tulisi huomioida, sillä se muodostaa merkittävän osan turvetuotannon orgaanisen aineksen päästöistä ja sillä on merkittävä vaikutus vesistöihin.

Käyttötarkkailusta (luku 3.1.) Luonnonsuojeluliitto toteaa, että omavalvonta ei ole luotettava keino muodostaa käsitystä turvetuotantoalueen tilanteesta, vaan ympäristöviranomaiselle tulisi taata riittävät resurssit tarkkailun ja valvonnan järjestämiseksi.

Päästötarkkailussa (luku 3.2.) ominaiskuormituslukujen käytöstä tulisi luopua. Ne eivät kerro riittävästi turvetuotantoalueen päästöistä. Sen sijaan tulee siirtyä ympärivuotiseen jatkuvatoimiseen virtaamamittaukseen ja tätä tulee edellyttää kaikilta turvetuotantoalueilta. Ylivirtaamatilanteiden valunnan rajaksi tulisi määrittää alhaisempi kuin 100 l/s km².

Lisäksi laajinta tarkkailua tulee käyttää silloin, kun kyseessä on iso turvetuotantoalue TAI vaikutusalueena on erityisen herkkä vesialue TAI vesienkäsittelynä on kemikalointi TAI aluetta käytetään ominaispäästöjen laskennassa. Nyt tekstistä jää vaikutelma, että kaikkien edellä mainittujen tulee toteutua samaan aikaan, vaikka laajinta tarkkailua tulee käyttää minkä tahansa edellä mainitun tilanteen ollessa kyseessä.

Jälkihoitovaiheen tarkkailussa (3.2.5.) tarkkailua tulee jatkaa niin kauan kunnes alueelle on kehittynyt vettä sitova pinta sekä määritellä tarkemmin millainen jälkikäyttö toteuttaa veden sitomisen.

Päästöjen laskennassa (3.2.6.) tulee erottaa ylivirtaamajaksot, joissa muodostuu merkittävä osa vuosittaisista päästöistä. Tästä syystä tarkkailujakso tulee ajoittaa ylivirtaamahetkiin siten, että jo tulvan nousuvaihe saadaan mitattua.

Päästöjen laskennassa tulee huomioida virtaamaprofiilin äkillinen nousu (virtaamapiikki) ja sen vaikutus eroosioon. Samoin virtaamannousun ja edeltävä sääolo tulee huomioida. Tämä voidaan todeta, jos tuotantoalueen käyttöpäiväkirjaan on merkitty luotettavasti rankkasadeajankohdat ja tuotannon vaihe, sekä verrata niitä virtaaman kehitykseen.

Turvetuotannon vaikutustarkkailussa (4.) tulee ottaa huomioon myös vesienkäsittelymenetelmien vaikutus alapuoliseen vesistöön ja sen ekologiseen tilaan. Kemiallisessa käsittelyssä purkuvesien happamuusriski tulee ottaa huomioon.

Päivi Lundvall
toiminnanjohtaja, Suomen luonnonsuojeluliitto

Lisätietoja

- suojeluasiantuntija Paloma Hannonen, puh. 050 5323 219, paloma.hannonen@sll.fi